

V Evropě začala válka. Ruská invaze na Ukrajinu bude mít drtivé dopady i pro globální ekonomiku

Ruská armáda zahájila ve čtvrtek 24. února letecký i pozemní útok na sousední Ukrajinu. Vojáci zaútočili také z běloruského území a také z okupovaného Krymu. Ukrajina vyhlásila válečný stav a vůli své území aktivně bránit.

Ruský prezident Vladimir Putin v televizním vystoupení oznámil, že dal svolení ke speciální vojenské operaci, svědci z řady měst po celé Ukrajině začali hlásit silné výbuchy nebo zvuky znějící jako dělostřelecká palba. Šéf ukrajinské diplomacie Dmytro Kuleba označil ruskou operaci za plnohodnotnou invazi a prezident Volodymyr Zelenskij vyhlásil na Ukrajině válečný stav.

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová invazi odsoudila jako barbarství a Unie ještě v daný den představila tvrdé ekonomické sankce. Součástí balíku je vyloučení významných ruských bank z mezinárodního platebního systému SWIFT, který je klíčový pro mezinárodní finanční transakce. Dále zacílí západní spojenci také na srdce ruského finančního systému – na ruskou centrální banku a její devizové rezervy. Konkrétně je cílem těchto sankcí paralyzovat aktiva ruské centrální banky a zabránit ruským oligarchům ve využívání jejich majetků na západních trzích. Kromě ekonomiky cílí sankce také na jednotlivé osoby – z těch nejvyšších postavených na samotného prezidenta Vladimira Putina a jeho ministra zahraničí Sergeje Lavrova. Jejich majetky a majetky jejich rodinných příslušníků se tak dostanou do hledáčku západních států.

Vůbec poprvé také bude EU ze společného rozpočtu financovat nákup a dodávku zbraní a vojenského vybavení, jež poputuje mimounijní zemi – Ukrajině. Evropská unie dále kvůli šíření dezinformací zakáže fungování Moskvou podporované stanice RT (Russia Today) a internetového serveru Sputnik a pro ruské aerolinie bude uzavřen celý vzdušný prostor Evropské unie. Tyto kroky si nicméně vyberou své daně i v rámci fungování států EU.

Invaze na Ukrajinu: akcie padají, oslabuje i koruna. Na intervenci ČNB je však ještě brzy

Útok Ruska na Ukrajinu otřásá finančními trhy. Kurzy akcií klesají, oslabuje i česká měna. Její případné výraznější oslabení by podle názoru některých ekonomů mohlo ČNB přinutit k intervencím v podobě odprodávání devizových rezerv. Naopak cena ropy roste a přehoupla se přes hranici 100 dolarů za barel. Vzhůru míří také cena zlata, které tak plní svou tradiční úlohu bezpečného přístavu v dobách krizí a geopolitické nejistoty.

Největší výprodej zasáhl moskevskou burzu a obchodování bylo ve čtvrtek ráno dokonce načas kvůli situaci přerušeno. Hlavní index MOEX,

ktejří měří vývoj cen akcií zalistovaných firem, se dopoledne propadal i o více než 40 procent. O stejné procento klesaly například akcie letecké společnosti Aeroflot.

Významný propad zaznamenal Rubl, začátek války se dotkl však i české měny, polského zlotého či maďarského forintu. Důvod je ten, že zahraniční investoři se v dobách nejistoty mimo jiné odchýlí od rizikovějších aktiv na rozvíjejících se trzích.

Stoupá popularita drahých kovů jako tradičního držitele hodnoty

Ceny drahých kovů se jen během února zvedly podle nejvýznamnějších indexů až téměř o 17 procent. Drahé kovy jsou tak v průměru nejdražší od sklonku loňského jara. Například akcie na Wall Street za stejnou dobu naopak o pět procent přišly. Letošním šampionem, a to zdaleka nejen mezi kovy, ale napříč typy aktiv, je palladium, které podražilo o bezmála třicet procent.

Boom drahých kovů se letos zdaleka netýkal jen palladia. Solidně vydělává investorům i platina, která od počátku roku podražila zhruba o 13 procent. Ve světě drahých kovů obligátní zlato je pak o zhruba čtyři procenta výše než na počátku roku, přičemž v únoru poprvé od loňského května protlo psychologickou hranici 1900 dolarů za troyskou uncii.

„Zlato obvykle začíná plnit svou roli zajištění před rostoucími cenami, a tedy začne růst v okamžiku, kdy inflace přesáhne sedmiprocentní hranici, což je současná americká realita,“ uvádí analytik společnosti Swiss Resource Capital Joerg Schulte.

Rusové houfně směňují rubl za krypto, bitcoin prudce posílil

Cena nejrozšířenější kryptoměny vzrostla první březnový den o 15 %, tedy na 43 500 dolarů, zhruba 970 tisíc korun. O tři procentní body nižším tempem vzrostl kurz dalších digitálních měn, jako jsou ether či SOL. Podle serveru Coindesk je to u bitcoinu procentuálně nejvyšší denní přírůstek za posledních dvanáct měsíců.

Růst bitcoinu a spol. následuje poté, co západní sankce zasáhly fungování ruského finančního systému. Občané Ruské federace mají například problémy s výběrem hotovosti z bankomatů, prudce oslabil kurz rublu. Údaje poskytovatele dat z oblasti virtuálních měn Kaiko naznačují, že řada Rusů se rozhodla směnit své prostředky za kryptoměny. Objem obchodování s bitcoinem za rubly je nejvyšší za devět měsíců. Směněno tak bylo 1,5 miliardy rublů, uvádí Coindesk.

Kryptoměna však podle zastánců bitcoinu v době ruské invaze na Ukrajinu ukazuje, že svým fungováním dokáže obstát v případě výpadků a turbulencí světového finančního systému. Pomocí kryptoměn navíc proudí na Ukrajinu finanční pomoc v řádu nižších stovek milionů korun.

„Kryptoaktiva opět dokazují, že příběh o údajném bezpečném přístavu je mýtus,“ glosoval analytik Timo Emden ze společnosti Emden Research. Podobné úvahy o tom, zda se kryptoměna chová více jako drahý kov, nebo technologická akcie, podnítil také cenový vývoj zlata. Drahý kov s rozpoutáním války ihned posílil na dva tisíce dolarů za uncii. V dalších dnech ale mírně oslabil na 1900 dolarů.

„Podle mého názoru není ani jedno přirovnání správné. Bitcoin krátkodobě koreluje s leccím, nicméně dlouhodobě je to zcela separátní kategorie. Během třinácti let od vzniku se vyvinul z experimentu s nulovou hodnotou k instrumentu s globální likviditou a hodnotou okolo bilionu dolarů. Nejvýstižnější termín pro bitcoin je podle mě globální nestátní peníze,“ uvedl v rozhovoru pro deník E15 Josef Tětek, publicista a autor knihy Bitcoin: Odluka peněz od státu.

Zdroje: BusinessInfo, E15, SeznamZprávy,